

Bu hadisten maksat, meğhul ve teslimi mümkün olmayan şeyleri satmanın caiz olmadığını belirtmektir. Böylece, İslâm Hukukunda meğhul ve ifası imkânsız edimler kat'iyetle yasak edilmiştir (11).

Ticari doğrulukla bağdaşmayacak bir usul de satıcıların, müşterilerini malı almaya ikna etmek için yalan yere yemin etmeleridir. İşte, İslâm Hukuku'nda bu şekilde hareket de men edilmiştir. Bir hadislerinde Hz. Muhammed (S. A. S.), "Yemin malların müşterisini çoğaltır, bol eder, fakat bereketini ortadan kaldırır." (12) buyurmuşlardır. İslâm Hukuku İhtikârî (bir şeyi azaltıp kıymetlensin diye saklamak - Karaborsa) da yasak etmiştir. Müşterilerin ezilmesine müsaade edilmemiştir (13).

Kur'anda ticari yardımlaşma teşvik edilmiştir. "Eğer borçlu darlık içinde bulunuyorsa ona geniş bir zamana kadar mühlet verin. Sadaka olarak bağışlamanız işe eğer bilerseniz sizin için daha hayırlıdır." (14). "Öyle bir günden sakının ki o günde Allaha döndürüleceksiniz ve herkese kazandığı tastamam verilecek, onlar hiçbir haksızlığa uğramayacaklardır." (15). Bu ayetlerde görüldüğü gibi darlık içinde bulunan borçluya mehil vermek ve hatta onu borcundan ibra etmek ticari yardımlaşmanın en üst derecesidir.

Ayrıca Allah (C.C.) kur'anı kerimde, ticari ahlâkın tam olarak yerleşmesi, ticari işlerde itimadın teessüsü için fa'izi kat'iyetle yasak etmiştir (16). Çünkü faiz alıp vermek ticari ahlâksızlığa vesile olmakta, tarafların birbirine itimadını azaltmakta, ticari hayatın yüzkarası tefeciliğin doğmasına yol açmaktadır (17).

Yukardaki izahlarımızda, önce mer'î Ticaret Kanunumuzdaki, sonra da İslâm Hukukunda ticari doğruluk, itimat ve emniyetin ne yolda temin edilmek istendiğini kısaca göstermeye çalıştık. Görülüyor ki aynı müesseselerin her iki

hukuk sisteminde de çeşitli düzenleme tarzları vardır. İlmî çalışma zihniyetinin olması gereken Hukuk Fakültelerimizde maalesef İslâm Ticaret Hukukundan birkaç kelime dahi bahsedilmemektedir. Biz, bu ilmi noksanlığın İslâm Hukuku Kürsüsü ihdası ile giderileceğine inanıyor, "İslâm Hukuku Kürsüsü" nün kurtarılmasının zaruri olduğunu tekrar belirtiyoruz (18).

Hangi dine mensup olursa olsun, herkes, kendi dininin icap'arının kendileri hakkında tatbikini ister. O halde Müslüman Türk olan ticaret erbabı da, kendi bünyelerinde, İslâm dininin icaplarına uymak zorunda oldukları gibi ticari münasebetlerinde de İslâmın ticari doğruluk hakkındaki ka-idelerine uyacaklardır. İslâmi-

yet, Hıristiyanlık gibi sadece uhrevî hayatı değil, dünyevî hayatı da düzenlemiştir. "Herkes, vicdan ve dinî inanç ve kanaat hürriyetine sahiptir... Kimse dinî inanç ve kanaatlarından dolayı kınanamaz." (1961 anayasası md. 19). Lâiklik de bu şekilde düşünceye mani değildir.

(11) Ebû Hanîfe - M. Ebû Zehra Terc. Osman Keskiöglü 1966 s. 346 -

(12) Sahih-i Buharî - Mehmed Vehbi H No 742.

(13) Büyük İslâm İlmihali - Ö. N. Bilmen s. 441.

(14) - (15) El-bakara s 280-281.

(16) El-bakara s. 275-276-278-280. Al-i İmrân s. 130. En-Nisâ' s. 160-161.

(17) Geniş malûmat için bak. Faiz Nazariyesi ve İslâm - E. İkbâl Kureşi Terc. Salih Tuğ 1966.

(18) İslâm Medeniyeti mec. sayı 9 s. 17-18.

YA HABİBELLAH!

Sevdim seni ben, sevmeye lâyık diye sevdim,
Bir banzeri yok, herkese fâik diye sevdim.

* * *

Kurban olayım âleme rahmet diye mutlak,
Hâlık seni övmüş de yaratmış diye sevdim.

* * *

Allah ile birlikte anar ismini diller.
Rabbim sana, sen Rabbine âşık diye sevdim.

* * *

Her hükümü saadet yoludur kurduğu dinin,
Her sözü hak, vahyile nâtik diye sevdim.

* * *

Vaadinde emin, ahd-i sebâtında kavidir.
Ahlâkı güzel, sireti Kur'an'a mutâbık diye sevdim.

* * *

Ey mefhar-ı âlem! seni ruhumla ezelden
Her derde şifâ vermede hâzik diye sevdim.

* * *

Kalb-i Kur'an'a muzaaf ismime lâyık amelim yok
Seni mü'minlere erhâm, müzniblere eşfa' diye sevdim.

Yasin KUTLUĞ

(Eski Gaziantep Meb'usu)